

Se, hvor jeg nu tillod mig at starte med at sige, at finansloven som sådan var lidt kedelig, fordi den kommer i en pro-tid, så er sidediskussionerne måske dem, der bliver de centrale i de kommende måneder, og sidediskussionerne er så diskussionen om efterlønnen, diskussionen om førtidspensionisterne, og – som nu statsministeren har spillet på banen – om unge og andre måske skal til at arbejde noget mere.

Jeg vil gerne til sidst komme med nogle synspunkter om de tre ting, men blot starte med at sige, at CD's generelle synspunkt er, at vi ikke er med til at fjerne ordninger, som mennesker i Danmark har behov for, og som er velfungerende, men vi vil meget gerne sætte alternativer op, der er attraktive. Mennesker skal ikke gå på efterløn eller blive tvunget på førtidspension, fordi der ikke er noget alternativ, men de skal ikke miste muligheden for at gå på efterløn eller få førtidspension, hvis de har behov for det. Det er vores hovedindfaldsvinkel, og derfor vil vi opfordre til, at den diskussion, der nu kommer i de kommende måneder, i højere grad koncentrerer sig om alternativerne og stiller de muligheder op, der skal lokke mennesker væk fra ordningerne, i stedet for en ørkesløs diskussion om, at ordningerne bare skal fjernes.

For at starte med efterlønnen: Et fleksibelt arbejdsmarked er nødvendigt for, at alle mennesker ikke skal gå på efterløn. Delpensionen skal man måske gøre noget ved. Vi ved jo, at der er mennesker, der ikke »holder sig væk« fra efterlønnen, fordi alternativerne er for bureaukratiske eller slet ikke accepterede. Vi vil gerne være med til at tænke i den retning, som HK var inde på forleden dag, nemlig højere efterløn ved at vente. Lad os endelig få den diskussion også.

En anden diskussion, vi er nødt til at tage, er: Hvad i alverden hjælper det, at vi jager alle mulige mennesker væk fra efterlønnen, hvis der ikke er nogen job til dem? Den holdning, at man stadig væk som over 50-årig er velkommen på arbejdsmarkedet, har tilbud, har jobudvikling, har udfordringerne, er fundamentet for det her. Det kan ikke hjælpe noget, at politikere i Folketinget og andre steder bliver ved med at tale om, at mennesker ikke må gå på efterløn, hvis det, de mennesker rent faktisk får at vide, når de er ude i det virkelige liv, er: Ved du hvad, nu er du blevet 57, så du kan godt skride! Derfor er det nødvendigt, samtidig med at vi gør det mere fleksibelt, at støtte de arbejdsgive-

re, der ønsker at modtage eller beholde deres ældre arbejdskraft.

Det samme gælder for førtidspensionisterne. Jeg må sige både til finansministeren og andre: Min telefon har ringet nok én gang om dagen det meste af sommeren fra mennesker, der sidder grædende i den anden ende og er skrækslagne ved tanken om, at diskussionen om førtidspensionen skulle gøre, at de blev tvunget til at tage et job. Vi er nødt til at lukke den diskussion, sådan at mennesker rundt omkring, hvad enten de har et fysisk eller et psykisk handicap, ikke går rundt og tror, at de nu bliver tampet ud til nogle job et eller andet sted, som de ikke kan klare. Udgangspunktet må være, at mennesker, der har behov for førtidspension, ikke skal tvinges til at være på arbejdsmarkedet. Til gengæld skal de mennesker, der har en mulighed for at være på arbejdsmarkedet og har lyst til det, bruge den mulighed.

Vi vil gerne være med til at tilskynde til, at man opretter job i det private. Jeg har allerede tidligere over for finansministeren nævnt, at den »Fountain House«-model, der er for de sindslidende, hvor de har en jobgaranti, er meget velfungerende, og jeg håber, at vi kan få indført noget bredere end det her.

Jeg mener også, det er vigtigt, at mange af de førtidspensionister, der skal have lov til at bruge noget af deres tid på arbejdsmarkedet, opfatter sig som ægte medlemmer af arbejdsmarkedet. Det vil sige, at vi er nødt til at sige, at de skal have en rigtig løn; om man så skal have en ordning med virksomheden, der så modregner det, kan vi jo diskutere.

Vi er også nødt til at tage fat på de folk, der har en delvis arbejdsevne, men som falder uden for systemet, hvis de bliver arbejdsløse. Mennesker, der ikke kan få jobtilbud, mennesker, der ikke kan få efteruddannelse, fordi de ikke er 37 timer om ugen på arbejdsmarkedet, kan i dag ikke få det, som andre kan, selv om de udfylder den arbejdsevne, de har, ét hundrede procent. Lad os dog betragte dem som 100 pct.-deltagere i arbejdsmarkedet og også lade dem blive der.

Når nu daghøjskolerne har været nævnt nogle gange i dag, kan jeg ikke lade være at spørge: Skulle vi ikke også se på, om stramningerne omkring daghøjskolerne ikke er gået for langt? I dag er det rent faktisk sådan, at man ikke kan komme på et daghøjskoleophold, hvis man ikke går ud i et ustøttet, fuldt arbejdsjob. Man kan f.eks. ikke gå på en daghøjskole og træne sig selv til et skånejob, hvilket bl.a. giver de sinds-